

Vasil Blaioffa

KËNGA POPULLORE ARBRESHE
në musikë

B E S A

CIRCOLO ITALO - ALBANESE DI CULTURA

R O M A

Vasil Blaiotta.

KËNGA POPULLORE ARBRESHE
në musikë

BESA
CIRCOLO ITALO-ALBANESE DI CULTURA
ROMA

Canti popolari albanesi.

Nelle Comunità albanesi d'Italia il canto popolare è stato il canale maggiore della trasmissione dello spirito albanese. Le espressioni di una cultura riflessa sono state sempre limitate a gruppi ristretti. Nè poteva essere altrimenti in una situazione in cui neppure oggi si insegna la lingua albanese nelle scuole d'obbligo. Il canto così, e la letteratura in genere, sono stati la vera scuola che ha formato impercettibilmente le varie generazioni secondo le caratteristiche tipiche della stirpe.

La facoltà mnemonica popolare ha tenuto vivo il ricordo di uno Skandërbeg, sfumato nella leggenda, ma che ben rappresentava le doti che ogni albanese crede di dover possedere: la besa (fedeltà), la ndera (l'onore) e la burrnija (il coraggio). E tutto ciò è contenuto non soltanto nelle rapsodie dei vari cicli epici, ma anche nei canti lirici.

Se da una parte esistono diverse iniziative per la raccolta di questo ricco patrimonio popolare, la più importante essendo quella dell'Istituto di Studi Albanesi dell'Università di Roma che, con i più moderni criteri scientifici, sta curando la pubblicazione della novellistica italo-albanese nel suo insieme, quasi nulla è stato fatto per la raccolta della musica popolare ad eccezione di una generica raccolta operata dalla RAI per i

suoi repertori, e della pubblicazione sulla Rivista "Risveglio-Zgjimi" di varie Kaljimere a cura di Ital Qifti.

La presente raccolta di alcuni canti, se da una parte intende porre il problema dell'urgenza di una raccolta ben programmata e pubblicazione di tutti i testi musicali italo-albanesi, lo scopo suo vero e proprio è eminentemente pratico e molto modesto. Essa intende servire al Circolo Besa, perchè i giovani italo-albanesi, che studiano a Roma, possano apprendere i canti delle varie Comunità arbreshe. Questo primo fascicolo è limitato ad alcuni paesi e la trascrizione è avvenuta da nastri incisi durante la manifestazione folkloristica che ha avuto luogo all'Antoninum a Roma in occasione del V Centenario della morte di Giorgio Castriota Skandërbeg e in altre circostanze. Si è tenuta presente l'esigenza di rimanere fedeli alla esecuzione.

In seguito si spera di raccogliere, sempre per il Circolo Besa, altri canti di altri paesi, anche con Kaljimere religiose.

I testi, che si presentano ora, sono stati raccolti e trascritti da Vasil Blaiotta, a cui va il ringraziamento più vivo del Circolo Besa. Non vorrei dimenticare

di ringraziare anche il maestro Attilio Poleggi del Conservatorio di Santa Cecilia, il quale ci ha usato la cortesia di rivedere la trascrizione musicale.

Eleuterio F. FORTINO.

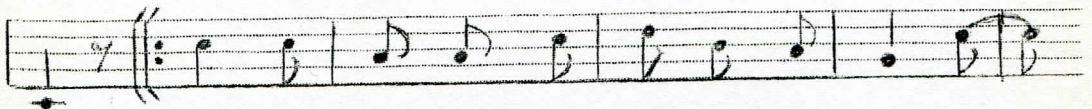
Mbaj mend...

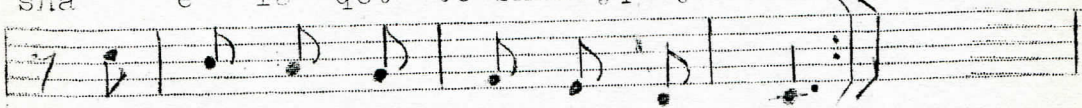
- 1) mbaj men dë kur vaj te ka vre
- 2) mbaj men dë kur vaj te për kë

shta me di - ca re qe të ho - lla, mbaj
 shtënja me di ca re qe të tra - sha, mbaj

lla e fa qet të shkilqje jen si ro lla
 sha e fa qet të shkilqje jen si lla stra

si ro - lla më - je ti.
 si lla - stra më - je ti.

3) Mbaj mendë kur vajte ka vreshta
 ditën e Zotit Krisht
 e mbaj mendë se preva një gjisht
 me thikën që më dhe ti.

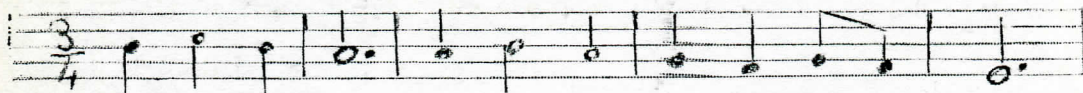
4) Doren ndë kushallet te vura
 e skamandiljin te mora
 e di pjezëz u tij te bëra
 e gjishtin me ljidhe ti.

Petkat e të mirat tona.

Lento

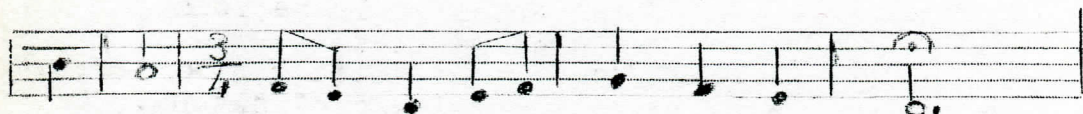
Petkat e të mirat to na na i ljami

te Ko ro na Krishtin na ke mi me - ne

oj e bu ku ra Mo - ré thell të plja-stë me ljet

ndër si na - t'ljipi - sm'oj Ar bë ri.

2) Ndallandishe e ljerë e ljerë,
kur të vish ti njetër herë
vjen të vish ti te Korona
në nëng gjën ti shpit e tona
rë nëng gjën trima hadhjaë
po një qen që goftë i vrar.

3) Kur u nistin gjithë anitë
e dherat tanë iktin ka sitë,
burrat gjithë me një shërtim
thirrtnin gratë me një vajtim:
dilj e hana, ti Stihji....,
Oj Morë!... Oj Arbëri!...

Manushaqe:

Andantino

Ti ma nu shaqe çë la ma rio lî e la

ma rio là ti ma nusha qe çë te dushku

rri - - i.

Ti vjen adur e u - la mariolî e la mariolâ
 " " " " se di ku je.
 Ka vete ti e u - la mariolî e la mariolâ
 " " " " s'mund më vinj.
 Se janë ferraz e gjëmbe - la mariolî e la mariolâ
 " " " " e s'mund më shkonj.
 Vashuliqe ç'vete - la mariolî e la mariolâ
 " " " per ulinjë.
 Një ill me dritë prapa - la mariolî e la mariolâ
 " " " " tij të vjen.
 E sbukuron udhen - la mariolî e la mariolâ
 " " " ka ku do shkon.
 Kur vete mbë qishë - la mariolî e la mariolâ
 " " " më shkon përpara.
 Te gjithë kopiljet duke - la mariolî e la mariolâ
 " " " më e mira.
 Kur ecën ti - la mariolî e la mariolâ
 " " " me ato këpucë.
 Shkeljen bar e bihen - la mariolî e la mariolâ
 " " " ljulje mac.
 Kur ecën ti - la mariolî e la mariolâ
 " " " me ato tapina.
 Shkeljen bar e bihen - la mariolî e la mariolâ
 " " " kanullina.

Gjithë këta gjindë.

Andantino

Gjithë këta gjindë që ma - rrin veshë

o - oj ljulje e e o - oj lju - lja gjithë këta

gjindë që ma - rrin ve - shë.

- 2) E ç'rrinë me buzën qesh-qesh
oj ljuljè, oj ljuljà !
- 3) Rrinë si zogjzit të foljèa
oj ljuljè, oj ljuljà !
- 4) Thon: ju rrofshitë sa Noèa
oj ljuljè, oj ljuljà !

Andante

Shko va ka de ra jo t'e s'ish nje
ri - - i do lla ka u dha kro it e
s'të pe - - e.

The musical score is written on three staves. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and the tempo marking 'Andante'. The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating long notes. The second staff continues the melody, and the third staff concludes it with a double bar line.

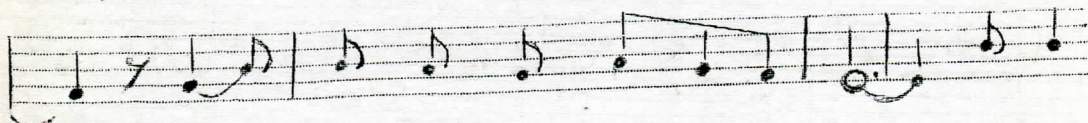
- 2) Kërkova gjithë mbë gjithë,
e mosnjëri më tha se ti ku jë;
- 3) një mjegullëz e zezë m'u vù ndë sy,
m'u salltin trutë e m'u err gjith
ki dhë;
- 4) me sitë mbë ljetë u prora prapë ndë
shpi,
i pisruar si zog u pa foljë.

Vjershë e së biljes Kologrés.

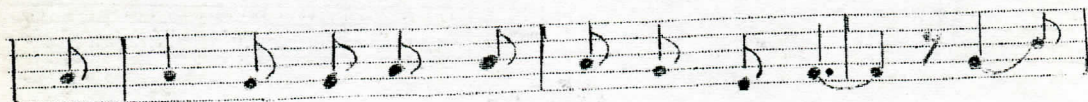
Andante (un poco mosso)

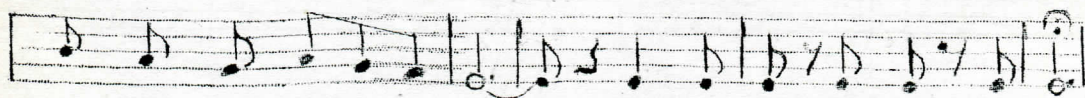
Gjithë m'e tho jin se vi - ne ej kjo ditë

e gjithë m'e tho - - jin e si

mund vi ne j u - ng'i pa - ta besë e -

gji thë m'e tho - - jin ah Mo ré, Mo ré, Mo ré.

- Ani ti vete e kalji fjeturorë (ani ti vete)
si ëndër të bukur na merr gjithë monë
si ëndër të bukur - ah Moré, Moré, Moré.

- *E nd'at katund, ku neser të arrësh *(di herë)
së kë t'foljit tanë, së kë ti shpín
së kë t'foljit tanë - ah Moré, Moré, Moré.

- Atjè s'ë kopshti it, së delj me nderë; (di herë)
o zëmër guri, si së rri me né?
o zëmër guri - ah Moré, Moré, Moré.

Allegretto

Ju lju lje të ktij she shi çë
keq më sbu ku ro ni me ha re
më mbjo ni me ha re më mbjo ni.

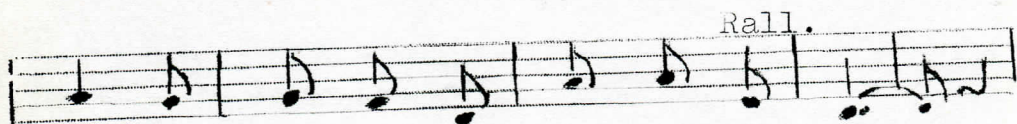
2) Mandaj u ju dua
e mbanj këta si
mbi tëjen bukurí (2).

3) Bukuriza juaj
zëmërës m'i fjet
një fjaljë me vërtetë (2).

Skandërbeku Vellamjes.

Skan - dër be ku një me na - të

Ska - an dër be ku një me na - atë.

Skandërbeku një menatë
 po m'e mbjoth trimërinë,
 po m'e mbjoth edhë m'e ftci
 me mish derri e ljezurish,
 me krera thëllëzazish
 me ilje mushtjerrazish.
 Kur ish për më fërnuar,
 duall ndër dritscrezit,
 skollomei një spiun.
 "Se ju shokzit e mi,
 tradhëtim ë ndër né !
 Cilji ndër ju më gjëndet,
 të më verë nd'atë rahj ?"
 Mosnjeri ndër'ta m'u gjënd.
 Ai hipi kaljëthin
 e m'u nis e vate vetë,
 e më gjet të pabesin:
 "Se ti qen e i pabesë,
 o m'e siell o t'e siell !"
 Më ja suall i pabesi
 e m'i preu brezthin.
 Më ja suall Skandërbeku
 e m'i preu krahtin

e i ljavosi kaljëthin.
 Kur atë ljuftojën
 më m'e rrunë armiqt,
 e m'u shtu ndëpër atë.
 Kur ish di orë ditë
 m'u pa i bjerrurith,
 Ngrëjti sizit ndër qiell,
 ljiipi ëndejesë t'Inzoti:
 Shëjt i math, Shën Kolli,
 ndihem Ti si më ke ndihur !
 Shtù sizit ndë nj'anë,
 vu kufi të kunatin:
 "Dukagjini, im kunat,
 po sa ruajëm krahzit,
 se Shëjt'i Math Shën Kolli,
 më ngallosën diellthin,
 t'i jap mort këtij qeni".
 E m'u shtù ndëpër atë.
 Kur ish di orë natë,
 më fërnoi ljuftëzën
 e perëndoi dielli.
 "Se ti Zot e Zot i Math,
 sa më ké vrarith?".
 "Nëndë mij e gjashtë qind;
 ca m'i vrava e ca i ljavosa
 e nën shpatën gjithë i shkova !
 Fuqia ime nëng qé,

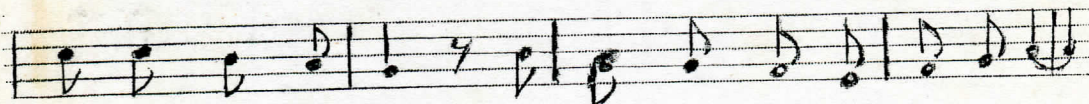
se qé dora e t'Inzoti, por me nëndë qind trima,
 gjithë të zgjedhur nd'Arbërit!".

Martesa e Skandërbekut.

Maestoso

Mbljodhi Kroi Skandër be - ku buljë

rin e pesh kë rat sa - të mirrë me'ta vulji
(1 pari buljar)

ndë çë horë kisht'gjënejnu - se. Mirr'e, Zot

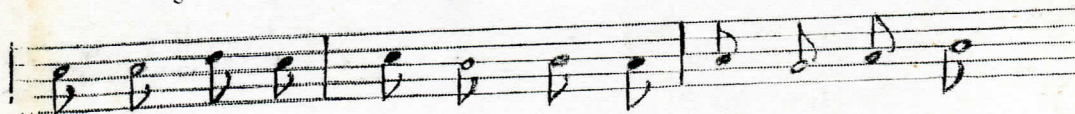

I dijt'i buljar

na - pu li ta ne ! Por sa keq nd'atA napulj

t'nje ma e ndë lji mon dí, di hen va shazit e

ngrisen e be shtje ri i shpivet to na i - va

I trejti buljar

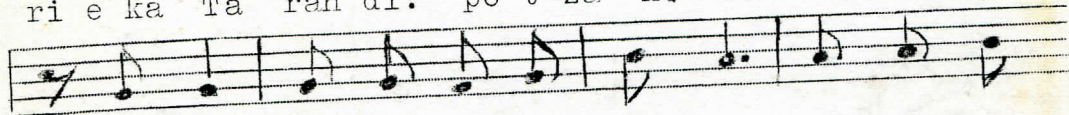
re sen dhe i vrën janë ndër Fu ljet më

a fer bu ljë re sha ha dhja re ka Ba

ri e ka Ta ran di: po t'za ko nu ra së haptës

te she - she mo se me lju - lje i ngu shto

het zë më ra tek rre th'i ma lje vet tănë.

I katërti buljar

Dër goj mi n'Si-çi-li - e se ka bi lja a tje

mbre - ti ka va pa e a htae de - - tit e ar

dhur ndër timba e borë zonja vashëbier shëndenë.

Skandërbeku:

Ni që gje gja bu ljë rinë di

vet që kamt'marrvashëndu a t'arbë re - she gju hie

e za ko neshi. Andaj, zotra, në e do - - ni tek pllasi

Arja ni -tit Katardërgo - mi te zo -nja Do nikë Ma

ri në za.

O e bukura More.

Largo

O e bu ku ra - - Mo re e si të

lash e më ngë të pash si të lash si të lash

si të lash e më ngë të pash a tje

kam u zo - otin ta-at a tje kam u zo - - njen

më -më a tje kam e dhe tim vlla

a tje kama tje kam a tje kam e dhe tim vlla.

O mburonjë e Arbëris.

Maestoso

O mbu ronjë e Ar bë - rí - ís
Sot e dhe si - kur do - he - rë

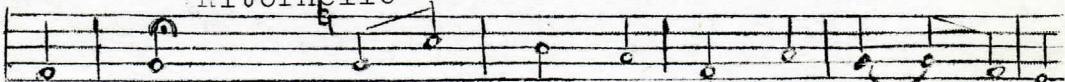

Vir gjë re shëz e dë lji - - rë më ma e ljar
një dë shir ka zë mbra jo - - në Ar bë reshë

të e Pe rën - dí - ís që na jep kë shill
e - të krë - shte - rë të që ndrojëm për

Ritornello

të mirë Ti që ru ajte Gji shratt'a - - në
gjith mon Të mos bi rjën shëjten be - - es

te ku ndo dhen e dhè ja - - në Ar -
1 volta 2 volta

bëre shvet kij ku uj dës ku uj dës .

Kisha një zëmër...

Ki sha - një zë - më rë e ti

vashë m'e mo - - re e na ní - ti ma all

ke di e u ja -am pa fa - - re.

- 2) U dolla jashtë e pé si vejin retë,
kështu për tina, vashë, më sillen trutë.

Thua j'm'e, mall.

1) Thu aj m'e ma allndë - ëç mi rë në
2) Se pra nga je -tau në -ëng do t'edi

do - vo t u a aj-m'e ma - - all thu a aj-m'ema
më - vo se pra - nga je - - ta se pra - nga je

- all ndëç ndë - ëç mi rë më do - -vo.
- tau në në - ëng do t'e di më - - vo.

- 1) E kurë-
- 2) E bine-
- 3) E ke siit
- 4) E mbrëda-

1vol 2vol

rë rua në me me - - tën- detë si - - vo vo.
harro-nja atë çë - të kamë në tru - - vo vo.
të bukura e i - - ke - vurte - - ta ta.
te zëmëra i - i i me je - ti ve - - të të.

·Éjulje, ljulje.

Mosso

É lju -lje lju e lju lje

ljulje ma c-ë ma - - - c-ë.

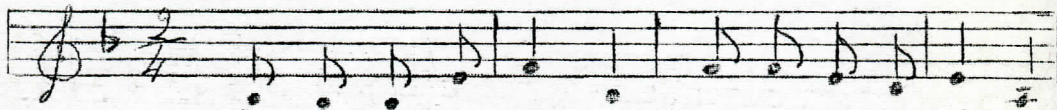
2) E u për tij dalj pac-ë.

3) E dalj pac e është vërtet-ë.

4) E zëmra ime je ti vet-ë.

Ndë mest katundit.

Mosso

Ndë me- est ka tun dit nj'ar vull u lje vo

ndë me est ka tun-dit nj'arvull u ljevo që ve

r'e di-mër sembreljuljekavo që ver'e dimër sembreljulje

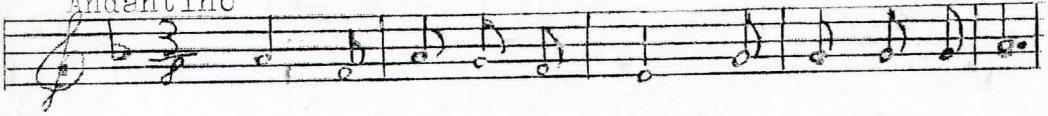

ka vo.

- 2) E sit e tënde
janë si di llinerë
e më i ruanj
e më i dua mirë.

Vashë ti do t'vish...

Andantino

Va shë ti i do t'vish te fe ra me mu

a, oj vashë; ti do t'vish te fe ra me mu - - a.

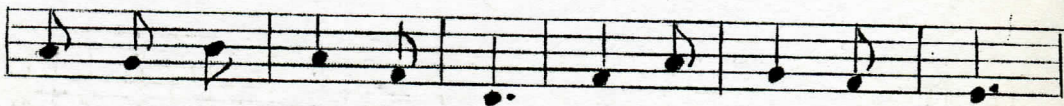
- 2) E ti çë më bljen,
oj trim hajdhjâr.
- 3) E tij t'ë bljenj
skamandilji.
- 4) E skamandiljin
nëg e dua.

.....

Fljetëz ulliri.

Flje - tëz u - lli - ri ti zë më

rë ën me shpo - ve flje - tëz u lli

ri ti zë më rë ën me shpo - ve.

2) M'e shpove thell
sa mua m'e trapanove.

3) Kur m'u ljeve tini,
mua m'u ljé haréa.

Ngana moter te kroi.

Oj nga - na mo - ter ma te

kro i oj nga - na mo - ter ma te kro- - - i.

2) Oj prit, moter, se naní vinj.

3) Oj se t'kullonj varriqëzen.

4) Oj varriqëzen ka njëra dorë.

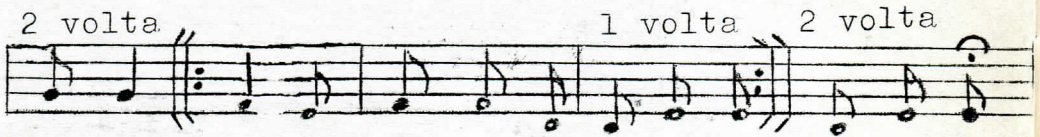
5) Oj teljin u e bënj kurorë.

.....

Moj ti, pulja këmbaljeshe.

Moj ti pu lja këmba lje she; moj ti

lje-she çë ker kon ndër a ta she-she; ta sheshe.

- 2) U kerkonj një degez mollie,
mirrem mua se jam e hollez.
- 3) U kerkonj një degez dardhie,
mirrem mua se jam e bardhez.
- 4) U kerkonj një degez sqini,
mirrem mua se jam e mirez.

.....

Kopilje moj kopilje.

Adagio

Ko pi lje moj ko pi lje çë më -

llamba - ri - - sin ko sin si borëza

nd'a - ta ma lje zë mi ra i me më - je ti

ti je më ljo - - - sin ti je më ljo - - -sir.

2) Garofullith i kuq
ç'u binte ndë maljt'eo;
adurin tënd t'e muartin,
zëmira ime më je ti,
oj vurduneljtë.

3) Ti mbatanë e u
ka kroi pirukës e o;
e kush ja tha sat'ëm,
zëmira ime më je ti,
oj ljimunorez.

Ferma:

-Mbaj mend fage 1

Frasnita-Ejanina:

-Petkat e të mirat tona " 2
 -Manushaqe " 3
 -Gjithë këta gjindë " 4
 -Shkova ka dera jote " 5
 -Vjersh i së biljes Kologrés " 6
 -Kënga ljuljavet " 7
 -Skandërbeku Vellamjes " 8
 -Martesa e Skandërbekut " 10

Hora e Arbreshëvet:

-O e bukura Moré " 13
 -O mburonja e Arbëris " 14

Mbuzati:

-Kisha një zëmër " 15

Shën Benedikti Ullano:

-Thuajm'e, mall " 16
 -Ljulje, ljulje " 17
 -Ndë mest katundit " 18

Shën Kola (S. Nicola dall'Alto)

-Vashë,ti do t'vish faqe 19

Shën Kostandini:

-Fljetëz ulliri " 20

-Ngana,moter,te kroi " 21

Shën Palji:

-Moj ti pulja këmbaljeshe " 22

Ungra:

Kopilje moj kopilje " 23

